

اعوذبالله من الشيطان الرجيم

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين و صلى الله على محمد و آله الطاهرين.

بحثی که پیش گرفتیم درباره چیستی و حقیقت خواب هست. عرض شد که درباره مسئله خواب دانشمندان نظرات مختلفی دادند و برخی عامل خواب رو عامل شیمیایی دونستن برخی عامل فیزیکی دونستن و بعضی، عامل خوابیدن رو یک عامل عصبی دونستن و خدای متعال در قرآن در سوره زمر عامل خواب رو یک بحث روحانی می داند یا همون توفی و اخذ تام هست یا همون مرگ رقیق. باید اشاره بکنم که جان عالم قربانش امام صادق علیه السلام و بقیه معصومین هم گاهی به این مطلب در روایت اشاره کردن که امام صادق علیه السلام می فرماید که «فان النوم اخ الموت» خوابیدن برادر مرگ هست یعنی که خواب همون مرگ موقت هست یا از لقمان حکیم نقل شده که به فرزند خودشون که نصیحت می کنند چون لقمان آن شخصیتی بود که در روایت آمده «کاد ان یكون نبیا» انقد شخصیت برجسته ای بود که نزدیک بود که بتونه به مقام پیغمبری و نبوت برسه ایشون وقتی پسر خودشون رو موعظه می کنن و نصیحت می کنن. یکی از نصایح شون این هستش که «یا بنی کما تنام فتوغلظ» همون طور که می خوابی همون طور از خواب بیدار میشی «کذلک تموت فتنشر» مثل خواب و مانند خواب انسان از دنیا میره و موقع محشر بحث نشور برایش پیش خواهد آمد.

باید عرض بکنم که تنبیهی که می خواهیم عرض بکنیم اینه که اینه که امام صادق علیه السلام مسئله خواب رو تشبیه به مرگ می کنند این تشبیه باید عرض بکنم که گاهی اوقات یک امری رو به یک امر دیگه تشبیه می کنیم شخصی هستش که خیلی قدرت داره و شجاعت داره ما به خاطر شجاعت داشتن این شخص اون شخص رو مثلا به شیر تشبیه می کنیم می گیم فلان شخص شیر هست هذا الرجل اسد این شخص شیر هست یعنی در شجاعت خب می دونیم حقیقت شیری مشخص است حقیقت انسان مشخص هست این ها جنسشون حیوان هست اما دو نوع هستن با هم فرق دارن. در این جا باید عرض بکنیم که مرگ و خواب از یک نوع هست دو نوع نیست مثل شباهت این شخص به شیر در شجاعت نیست، بلکه خواب همون مرگ رقیق هست فقط در شدت و ضعف باهم فرق دارن. برای جمع بندی این چهار نظریه ای که درباره خواب عرض شد باید عرض بکنم که احتمال هستش که بگیم هر چهار نظریه درست باشه به این بیان که بگیم عامل اصلی خواب جدایی روح از بدن هست یعنی همون توفی غیر تام هست همون مرگ رقیق هست که وقتی این اتفاق می افته آثار فیزیکی و شیمیایی و عصبی هم روی بدن انسان می گذاره و لذا باید عرض بکنیم که دانشمندان علوم پزشکی به جنبه ها و نمودهای مادی خواب توجه کردن و این سه عامل رو انتخاب کردن و خدای متعال و حضرات معصومین جنبه معنوی و روحانی اون رو بیان می کنند.

یکی دیگه از امور بسیار مهمی که در خواب خیلی حساسیت داره و یکی از شگفتی های عالم خواب هست این هستش که دانشمندان اخیر از این پرده برداشتند و اونم این هستش که وقتی انسان هنگام خواب بخش عمده ای از بدنش از کار می افته یک سلول های نگهبانی در مغز

انسان هست که انسان قبل از خوابیدن می تونه به اون ها هشدار بده تا اون رو بتونن بیدار بکنن لذا مادری که می بینیم در طول روز خسته شده و کارهای منزل را انجام داده دغدغه ای داره که مثلا بچه شیرخوارش رو مثلا شیر بده بهش رسیدگی بکنه این سلول های نگهبان وقتی مادر خواب باشه چون مادر بهش سپرده و دغدغه اش این بوده که کوچک ترین صدای فرزند بیاد این مادر از خواب بلند بشود اما ممکنه صدای رعد و برقی بیاد یا صداهای دیگه ای بیاد ولی مادر از خواب بلند نشه. این بحث سلول های نگهبان در خواب و عالم خواب یکی از مسائل شگفت انگیز عالم خواب هست شاید برای همه من و شما هم اتفاق افتاده باشه گاهی اوقات با تمام خستگی هایی که داریم در طول روز یا می خوایم سفری بریم مثلا دیرم خوابیدیم وقتی دغدغه اینو داشته باشیم سر همون ساعت بیدار شویم، انسان غالبا بلند می شه تا از اون کارش باز نمونه.

پس به این جا رسیدیم که مسئله خواب همون توفی است و مرگ موقت هست اما وقتی قرآن رو بررسی می کنیم می بینیم خدای متعال در قرآن اسنادهای گوناگونی در مسئله توفی و خواب و مرگ بیان می کنن که عمدتا پنج مسئله است که من براتون عرض می کنم.

اول این هستش که مسئله توفی رو خدای متعال حالا به صورت عمیقش که مسئله مرگ است به خود مرگ نسبت می ده در سوره غافر آیه شصت و هفتم خدای متعال می فرماید که «**و منکم من یتوفی من قبل**» میفرماید که برخی از شماها هستید که جانتون گرفته میشه و توفی میشه بدون اینکه فاعل توفی رو نام ببرن یعنی اولین مسئله ای که قرآن بیان می کنه درباره توفی این هستش که عامل توفی و فعلش مشخص نیست دوم این هستش که توفی رو نسبت به عامل قابلی میدن یعنی خود مرگ خدای متعال در سوره نسا آیه پانزدهم می فرماید که «**حتی یتوفاهن الموت**» می

که اون موقعی که مرگ شما رو توفی می کنه سومین جا خود خدای متعال فاعل توفی است که خدای متعال در سوره انعام آیه شصت می فرماید «**و هو الذی یتوفاکم بالیل**» خدای متعال هست که شما رو توفی می کنه و کاری می کنه که به خواب برید چهارم عامل توفی رو حضرت عزرائیل می دونن که در سوره سجده آیه یازدهم می فرماید «**قل یتوفاکم ملک الموت الذی وکل بکم**» می گه شما رو اخذ تام می کنه توفی می کنه اون ملک الموت که یعنی از عزرائیل که قبضه امور در دست او هست و پنجمین مورد، توفی رو نسبت میده به فرشتگانی که تحت الامر حضرت عزرائیل و ملک الموت هستن که خدای متعال در سوره نحل آیه بیست و هشتم و سی و دوم به این اشاره دارند و در سوره انعام آیه شصت و یکم اشاره دارند که من یک موردش براتون عرض می کنم در سوره نحل آیه بیست و هشتم بفرمایند که «**الذین تتوفاهم الملائکه ظالمی انفسهم**» کسانی که ملائکه اون ها رو توفی می کنن. خب این اسنادهای گوناگون در توفی و خواب، عاملش خود مرگ هست یا عامل خدای متعال است حضرت عزرائیل هست یا ملائکه دیگه هستن کدوم هست. رازش رو باید براتون عرض بکنم که یکی این هستش که اینا همه در طول هم هستن یعنی همه این کارا به دست خدای متعال هست اما خب با سلسله مراتبی که وجود داره این یک نوع جمع هست. اما جمع دوم عرض بکنم که شخصی اومد به امیرالمومنین ایراد گرفت گفت قرآن تناقضاتی داره یه جا خدای متعال توفی رو به خودش نسبت میده یه جا به ملک الموت یه جای ملائکه. امیرالمومنین علیه السلام فرمودند که ارواح از حیث قدرت و ضعف با هم مختلف هست اون ارواحی که و اون جان هایی که قوی هستن خود خدای متعال اون ها رو توفی می کنه اونایی که یه مقدار ضعیف تر هستنند ملک الموت و اون کسانی که روحشون خیلی ضعیف هست ملائکه

عنوان: ماوراءالطبيعة | جلسه دوم | استاد خلیج

ای که تحت امر حضرت ملک الموت و حضرت عزرائیل هستند. ایشالا خدای متعال توفیق فهم آیات قرآن و معارف اهل بیت و به همه مون عنایت السلام علیکم و رحمہ اللہ و برکاته